

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง

จังหวัดนครราชสีมา

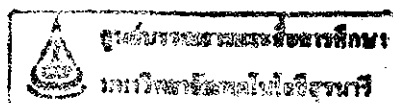
นาย อนันต์ เอมสะอาด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

นายอนันต์ เอมสะอาด : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้าน ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หัสไชย บุญจุง, 127 หน้า

โครงการกองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้าน ตลาดน้อยหน้า ตำบล ปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการทราบศักยภาพและประสิทธิภาพของชุมชน ในการดำเนินงานกองทุน เงิน 1 ล้านบาทที่รัฐบาลจัดสรรให้ รวมทั้งผลกระทบของกองทุนฯ ในด้านบวก และ ด้านลบที่มีต่อชุมชนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า สำหรับวิธีการประเมิน ใช้แบบ CIPP MODEL ของสตีฟเฟิลบิม ซึ่งมีการประเมิน 4 ด้านคือ ด้านสภาพแวดล้อม (C) ด้านปัจจัยนำเข้า (I) ด้านกระบวนการ (P) และด้านผลผลิต (P) โดยใช้เครื่องมือแบบรายงานต่างๆ (บร.1-บร.12).ในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อประเมินโครงการ ซึ่งแบบเก็บข้อมูล บร. ต่างๆนี้มีการเก็บข้อมูลรวม 2 แบบ คือ 1). การสัมภาษณ์ การสังเกตและการประชุมเป็นข้อมูลปฐมภูมิ และ 2). ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่รวบรวมไว้แล้ว เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช.2ค.ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลแบบทุติยภูมิ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ การดำเนินงานได้ปล่อยกู้ให้กับสมาชิกกองทุนในหลากหลายสาขาอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมาย ประสิทธิภาพของการนำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามที่กองทุนต้องการ เช่น การสร้างงาน สร้างรายได้และอาชีพอาจไม่เกิดขึ้น เนื่องจากเงินกู้ที่สมาชิกได้รับไป ยังน้อยเกินไปไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก แต่เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่จะไปสนับสนุนหรือเสริมอาชีพเดิมของสมาชิกที่ทำอยู่ก่อนแล้ว สำหรับการชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย คงไม่มีปัญหาแม้ว่าบางสาขาอาชีพที่ได้รับเงินกู้ยืมไปเช่น เกษตรกรที่ทำไร่ข้าวโพดจะได้รับผลกระทบจากภาวะฝนแล้งบ้างก็ตาม ซึ่งอาจจะทำให้ผู้กู้ต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบมาชำระคืนก็ตาม เพราะต้องการรักษาความน่าเชื่อถือ และความสัมพันธ์กับผู้ค้าประกัน

ข้อเสนอแนะ ในการบริหารกองทุนฯให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น รัฐบาลควรมีเจ้าหน้าที่โดยตรง เป็นพี่เลี้ยงให้การดูแลกองทุนในด้านความรู้ของการทำบัญชี รวมทั้งควรจัดสรรเงินเพื่อเป็นงบดำเนินการ ค่าวัสดุอุปกรณ์และค่าตอบแทน ความเสถียรของกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนผู้ที่ต้องเข้ามาทำหน้าที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านมากเกินไป

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

นักศึกษา นายอนันต์ เอมสะอาด

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.หัสไชย บุญจุง

อาจารย์ร่วมปรึกษา ผศ.ดร.ชวดี มานะเกษม

หน้าอนุมัติ

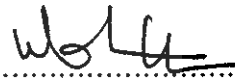
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินผลโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

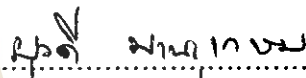

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยไชย บุญจง)

กรรมการสอบ

(ผอ.ดร. นริสเ ปง)

(ผอ.อ. ชัย ชนตากอม)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและประเมินโครงการ

(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน..... 8 ต.ค. 2545 พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงด้วยดี ผู้จัดทำสารนิพนธ์ขอกราบขอบพระคุณบุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินงานศึกษานิพนธ์ อาทิเช่น

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หัสไชย บุญจง อาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตกองทุนฯ ต. ปากช่อง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูวดี มานะเกษม อาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตกองทุนฯ ต. ปากช่อง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการ
4. คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำทางวิชาการ
5. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง นายคะเชนทร์ ไยสุน์ และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านสถานที่ในการจัดประชุมระดับตำบลและการประชุมของบัณฑิต ต.ปากช่อง และความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลต่างๆ
6. คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอที่ให้คำแนะนำโดยมีนายอำเภอ ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนา พัฒนาการอำเภอ ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนผู้นำชุมชน สมาชิกกองทุนฯ และประชาชนทั่วไปของหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า ที่ให้ข้อมูลในการศึกษา สารนิพนธ์ครั้งนี้
7. ขอขอบคุณบัณฑิตกองทุนตำบลปากช่องทุกท่านที่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและปรึกษาต่าง ๆ

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาที่ให้การเลี้ยงดู อบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีมาตลอด จนทำให้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ประสบผลสำเร็จในครั้งนี้ได้

นายอนันต์ เอมสะอาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1-3
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	1
3. กรอบแนวคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีการดำเนินการ.....	2
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4-16
1.นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์.....	4
2.ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	5
2.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	7
2.3 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองตาแก้ว.....	8
3. หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน ฯ.....	11
3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ฯ.....	11
3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน ฯ.....	12
3.3 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ฯ.....	13
3.4 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. หลักการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุน ฯ แบบ ซิป โมเดล (CIPP- Model)	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ.....	17-28
1. วิธีการประเมิน โครงการฯ.....	17
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	19
3. ตัวแปรและตัวชี้วัด.....	20
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ.....	25
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
บทที่ 4 ผลการติดตามประเมินโครงการฯ.....	29-45
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	29
1.1 บริบทระดับประเทศ.....	29
1.1.1 ความยากจนของคนในประเทศ.....	29
1.1.2 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ...	30
1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศไทย.....	31
1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน.....	31
1.2 บริบทระดับท้องถิ่น.....	33
1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า.....	33
1.2.2 สภาพปัจจุบัน.....	34
1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน.....	36
1.2.4 ด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	36
1.2.5 ข้อมูลด้านอื่น ๆ.....	37
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม.....	37
2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ : A.....	37
2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ : B.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้กู้.....	41
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจาก โครงการกองทุนหมู่บ้านฯ.....	42
5. สรุป การบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์.....	42
5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน ฯ.....	42
5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์.....	43
5.3 การเกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้.....	44
5.4 ความเข้มแข็งของชุมชน.....	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	46-49
1. สรุปผลการดำเนินการ.....	46
2. อภิปรายผลการดำเนินการ.....	46
3. ข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	50-51
ภาคผนวก ก ระเบียบสำนักนายกฯ.....	52-69
ภาคผนวก ข ระเบียบกองทุนหมู่บ้านบ้านตลาดน้อยหน้า.....	70-78
ภาคผนวก ค แบบвр. 1-12.....	79-126
ประวัติผู้เขียน.....	127

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเองมีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคมและเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐานและเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนาที่จะแก้ไขปัญหาค่าความยากจนจึงได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองและให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและให้ท้องถิ่นพัฒนาความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเองสร้างศักยภาพในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

สำหรับการติดตามและประเมินความสามารถในการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของแต่ละหมู่บ้านมีประสิทธิภาพและความสำเร็จมากน้อยเพียงใดซึ่งได้ให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตประจำหมู่บ้านเป็นผู้รายงานในรูปแบบสารนิพนธ์

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ทั้งด้านบวกและด้านลบ
3. เพื่อให้การจัดทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน ภายในชุมชนท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ
4. เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในทัศนะคติของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย และทราบถึงระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิเคราะห์การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) ซึ่งเป็นแนวคิดและรูปแบบการประเมินซีพีของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam ‘s CIPP Model) สตัฟเฟิลบีม ซึ่งได้กล่าวว่า “ การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ”

โดยมีการจำแนกขั้นตอนการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
2. เก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

และประเด็นที่ประเมินแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น(Product Evaluation : P)

การประเมินแบบซีพี (CIPP Model) มาจากอักษรภาษาอังกฤษของประเด็นที่ต้องการประเมินของผู้ประเมินซึ่งได้ใช้กรอบแนวคิดนี้และรูปแบบการประเมินของซีพี เป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์และตัวชี้วัดในการประเมินให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้หรือไม่เพียงใดมีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของหมู่บ้านที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่

3. เก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบ บร. 1-12
4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยใช้ CIPP Model
5. เขียนผลการประเมินในรูปของ สารนิพนธ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะได้ประโยชน์ ดังนี้

1. ทราบถึงกระบวนการจัดตั้งและการดำเนินงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในหมู่บ้านที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่
2. ทราบถึงผลสำเร็จ ปัญหาและการแก้ไขการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. นักศึกษาได้รับความรู้ในด้านการประเมินโครงการ การเขียนโครงการ และการปฏิบัติงาน
ในชุมชนนอกเหนือไปจากการเรียน ในชั้นเรียนตามหลักสูตร

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักวิชาต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นหลักวิชาที่ได้ประมวลมาจากแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงว่าหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิควิธีการประเมินที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผล ในทางวิชาการหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและประเด็นด้านเทคนิคการประเมินมี 5 ด้าน ได้แก่

1.นโยบาย หลักการและ วัตถุประสงค์

นโยบาย

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจน ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน สำหรับเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน ให้แก่ประชาชนในชุมชนอื่น ทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

หลักการ

หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ นโยบายดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จ ได้ควรประกอบไปด้วยหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- 1.ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2.การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- 3.การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4.การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

วัตถุประสงค์

- 1.เป็นแหล่งทุนเงินทุนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชนในชุมชน
2. ส่งเสริมท้องถิ่นให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

3.เสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อ แก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

4.เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม

5.ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้อำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงาน และแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน ดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยจะสรุปประเด็นที่มีความสำคัญ ๆ เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้แก่

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ประกอบไปด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่มีนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน
ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวน
อย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้
รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ
กรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง
ได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับความคุ้มครองโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและหมู่บ้านและ
ชุมชนเมือง และกองทุน
- (2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้
แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐ
มนตรี
- (4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทาง
การบริหารงานกองทุน

(5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

(6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน

(7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ

และของกองทุน

(4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหาร

กองทุน

(5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

(6) จัดให้มี หรือสนับสนุน ให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน

(7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนงานบริหารและจัดการกองทุน

(8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

(9) ดำเนินงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการ ในส่วนการบริหารกองทุน

(10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2.3 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันกำหนดขึ้น โดยอ้างอิงจากกฎระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นหลักสำคัญ โดยกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับในประเด็นที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งของกองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า เลขที่ 219 หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน มีดังต่อไปนี้

2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก

2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก

2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี

2.5 เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี

3. แหล่งที่มาของกองทุน

3.1 เงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการ

3.2 เงินกู้ยืม

3.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน

3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

4. คุณสมบัติของกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5. คุณสมบัติของสมาชิก มีดังต่อไปนี้

5.1 เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน

5.2 เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนและสนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของกองทุน

5.3 เป็นผู้ที่ยินยอมจะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน

5.4 เป็นผู้ที่ยินยอมคณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

5.5 อดทน เสียสละ และเห็นประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

5.6 มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

6. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก มีดังต่อไปนี้

6.1 ยื่นคำขอสมัคร เป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

6.2 ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครสมาชิก

6.3 คณะกรรมการกองทุนพิจารณาคณะบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

7. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก สมาชิกกองทุนจะพ้นสภาพการเป็นสมาชิกเมื่อ

7.1 ตาย

7.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

7.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

7.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม

7.5 จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

7.6 จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครเป็นสมาชิก

7.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

7.8 มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

8. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิกทั้งเป็นปัจเจกบุคคล กลุ่ม และหรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ ละห้าสิบบาท โดยสมาชิกชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุน

9. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรม ดังต่อไปนี้

9.1 การพัฒนาอาชีพ

9.2 การสร้างงาน

9.3 การสร้าง และ / หรือ เพิ่มรายได้

9.4 ลดรายจ่าย

9.5 บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

10. การทำสัญญาเงินกู้ยืม เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขกำหนด

11. การชำระคืนเงินกู้ยืม เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

11.1 เงินกู้ตามข้อ 32 (1) (2) (3) และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยภายใน 1 ปี

11.2 เงินกู้ตามข้อ 32 (5) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 120 วัน

12. อัตราดอกเบี้ย กองทุนกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

12.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 1 ต่อเดือน

12.2 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 6 ต่อปี

13. หลักประกันเงินกู้ยืม มีข้อกำหนดดังนี้

13.1 เงินกู้ตามข้อ 32 (1) (2) (3) และ (4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวน 2 คน (หรือหลักทรัพย์มีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ขอกู้) เป็นผู้ค้ำประกัน สำหรับเงินกู้ตามข้อ 32 (5) ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

14. ค่าปรับ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนเว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

15. การอนุมัติเงินกู้ยืม สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินกู้จะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

16. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุน และได้เปิดบัญชีตาม มาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรร ดังนี้

- 16.1 เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 10
- 16.2 เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 10
- 16.3 เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้กับผู้กู้ ในอัตราร้อยละ 10
- 16.4 เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละ 10
- 16.5 เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 10
- 16.6 เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ในอัตราร้อยละ 5
- 16.7 เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 30
- 16.8 เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 5
- 16.9 อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละ 5

3. หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามข้อ 4 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คือ

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุม จะต้อง มีครัวเรือน 3 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

2. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม ส่วนคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ มีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุสี่สิบปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่คิดการพันน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำให้โดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการองค์การหรือหน่วยงานที่สังกัด
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง

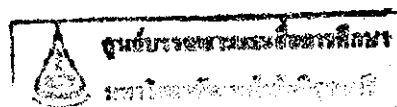
3. การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง
4. ทунคำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง
5. แนวคิดในการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาทจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3.3 การพิจารณาเงินกู้ สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ผู้กู้ยื่น คณะกรรมการได้ดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาท
2. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว
3. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
4. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทน เงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก
5. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณากองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 1 ปี
6. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนด้านเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนกำหนด ไว้อย่างแน่นอน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนได้โดยทันที

3.4 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน เพื่อสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนแล้ว หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตามการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนเป็นภาระกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีการติดตามและประเมินผล โครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท

4. หลักการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุน แบบ ชิปปโมเดล (CIPP - MODEL)

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันที่ที่มีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการการประชุมสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมินแบบชิปป จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้ เพราะนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติจึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง

แบบจำลองจะประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ
แบบจำลองCIPPจะประเมินในด้านต่างๆดังนี้

1.การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม(Context Evaluation) เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเป็นด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

2.การประเมินปัจจัยเบื้องต้น(Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่เหมาะสมของแผนงานต่างๆที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดหมายของโครงการหรือไม่ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่ตัดสินใจได้ว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้ทรัพยากรกำลังเท่าใด วางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้นๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

3. การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนา แก้ไข สำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยต้องมีการบันทึกในทุกขั้นตอนของกระบวนการสำหรับแปลความหมายของความสำเร็จของโครงการด้วย

4.การประเมินผลผลิต(Process Evaluation) มีจุดหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ โดยจะรวมสิ่งต่อไปนี้อยู่ด้วยกัน คือ การดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เหนือในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาไว้กับมาตรฐานสัมบูรณ์หรือมาตรฐานสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการร่วมกัน

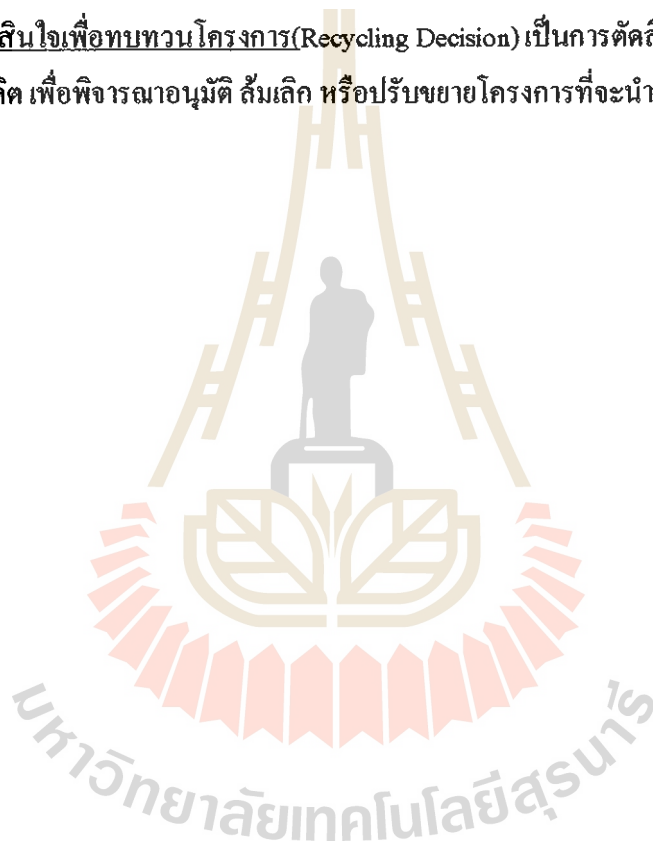
นอกจากนี้ศัพท์เฟล็บิมยังได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1.การตัดสินใจเพื่อการวางแผน(Planing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2.การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ(Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้นที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3.การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ(Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4.การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ(Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต เพื่อพิจารณาอนุมัติ สัมเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินโครงการ

การประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นการประเมิน โครงการเชิงระบบ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อกำกับติดตามปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ให้โครงการดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมิน โครงการเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลของหมู่บ้านที่นักศึกษารับผิดชอบ โดยการใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบรายงาน (บร.ต่างๆ) การสังเกตและ การสัมภาษณ์ จากข้อมูลที่นักศึกษาเก็บ โดยลักษณะของการเข้าไปเป็นส่วนร่วม ทำให้ทราบว่า การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุง โครงการให้ประสบความสำเร็จ

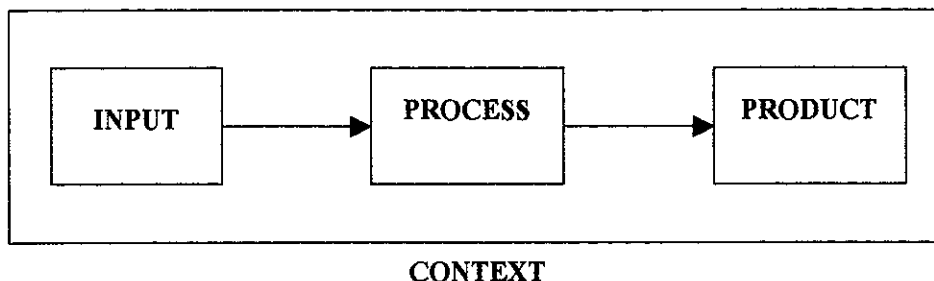
การประเมินครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. วิธีการประเมินประเมิน โครงการ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประเมินโครงการ

วิธีการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล. ปากช่อง อำเภอ. ปากช่อง จังหวัด. นครราชสีมา เป็นวิธีการประเมินเชิงระบบ (System-approach) โดยใช้แนวความคิดและรูปแบบการประเมินซิบของสตัด์เฟิลบีม เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ โดยผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้แบบจำลอง CIPP โดยการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ ซึ่งมีองค์ประกอบของระบบเป็นดังนี้

องค์ประกอบของระบบ

ซึ่งเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ โดยผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ทำการประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม ผู้จัดทำได้ทำการประเมินเพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาความเหมาะสม ของเป้าหมายของโครงการกองทุน โดยทำการประเมินสภาพแวดล้อมของพื้นที่หมู่บ้านตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ผู้จัดทำได้ทำการประเมินโดยพิจารณาความเหมาะสมของแผนงานของรัฐบาลที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาถึงข้อมูล ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ เช่น นโยบายของรัฐบาลเงิน 1 ล้านบาทที่ทางรัฐบาลจัดสรรให้ ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุน สมาชิกที่ขอผู้ที่จะมีส่วนช่วยให้โครงการบรรลุจุดมุ่งหมายตลอดจนวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

3. การประเมินกระบวนการ ผู้จัดทำได้ทำการประเมินเมื่อแผนการดำเนินการได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานของรัฐและลงมือทำ ซึ่งการประเมินกระบวนการ ผู้จัดทำได้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินกระบวนการ 3 ประการคือ

- 3.1 เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้
- 3.2 เพื่อรวบรวมสาระนิเทศสำหรับผู้ตัดสินใจ วางแผนงาน
- 3.3 เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การประเมินโครงการนี้ผู้จัดทำได้ทำการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบคือหน่วยระบบของการบริหารจัดการกองทุน ตั้งแต่การคัดเลือกผู้กู้ การพิจารณาถึงเงินที่คณะกรรมการปล่อยให้กู้ในแต่ละราย วิธีการจัดทำบัญชีของกองทุน การประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอนสำหรับการนำมา

ใช้เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าทั้งระดับรวมทั้งหมด
ในหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น ผู้จัดทำจะทำการประเมินถึงผลผลิตที่ได้ เช่น จำนวนผู้กู้
ยอดเงินที่ปล่อยกู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของกองทุน เพื่อเปรียบเทียบระหว่างผลผลิตที่เกิดขึ้นกับ
จุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยน
โครงการ และการการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นนี้ ได้นำมาใช้ประเมินทั้งระดับหมู่บ้านและเฉพาะ
รายบุคคล (ผู้กู้)

การดำเนินโครงการประเมินโครงการนี้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ทำการประเมินตามรายงาน
สภาพความความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็น สำหรับการวางแผนดำเนินโครงการ เพื่อนำไป
สู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อตรวจสอบว่า การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนที่
กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ที่ต้องปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้การดำเนิน
โครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (POPULATION) หมายถึง กลุ่มของสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนที่ผู้จัดทำ
สารนิพนธ์สนใจจะทำการศึกษาในการสำรวจตัวอย่าง มีประชากรที่จะต้องนำมาพิจารณาอยู่ 2
ประเภทคือ

1. **Target population** หรือประชากรเป้าหมายซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มของประชากรที่
จะเป็นตัวแทนข้อมูลทั้งหมดที่ต้องการศึกษา

2. **Sample population** ซึ่งหมายถึงประชากรที่เลือกมาจากที่มีอยู่จริง ๆ โดยการทำให้
Sampling Frame หรือบัญชีรายชื่อ หรือกรอบของประชากรแต่ละหน่วยของตัวอย่างมาใช้แทน
ประชากรทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) เป็นกระบวนการเลือกสัดส่วนของประชากรที่จะใช้เป็นตัวแทน
แทนของประชากรทั้งหมด

ประชากร ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
ตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ทั้งหมดที่มีอยู่ในปัจจุบัน คือจำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ใช้เป็นตัวแทนของประชากรจำนวน 20% ของจำนวนประชากร
ทั้งหมดจำนวน 28 คน

ในการสุ่มตัวอย่างผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Sampling) เป็นวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง หรือหน่วยของกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกำหนดให้ทุกหน่วยของตัวอย่างมีโอกาสเท่าเทียมกันหมด โดยพิจารณาจากบัญชีรายชื่อของสมาชิกกองทุนที่ทางคณะกรรมการได้จัดทำไว้โดยใช้ตัวเลขแบบสุ่ม คือสมาชิกที่เป็นมีลำดับตัวเลขเป็นเลขคี่ เช่น 1,3,5,7,9,11,13,..... เป็นต้น โดยได้กำหนดสัดส่วนชายหญิงอย่างละเท่า ๆ กัน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัด

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และทราบว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด จำเป็นต้องมีการกำหนดตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการสำหรับ คำว่า “ตัวแปร” และ “ตัวชี้วัด” มีความหมายคล้ายกันและบางครั้งสามารถใช้แทนกันได้ แต่มีความแตกต่างกัน ในจุดเน้น ดังนี้คือ

ตัวชี้วัด : เน้นว่าเป็นประเด็นที่จะใช้วัดระดับของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ตัวแปร : เน้นว่าเป็นประเด็นที่เมื่อเก็บข้อมูลจะได้ค่าที่แปรไปสำหรับผู้ให้ ข้อมูลแต่ละรายในกลุ่มประชากรนั้น ๆ

ความหมายของตัวแปรและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการ หรือตัวแปรที่ต้องการศึกษานั้น จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์นั้น จะมีสภาพหรือคุณลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมอย่างไร ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงปริมาณ และในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงคุณภาพ

ตัวแปร หมายถึง กระบวนการที่เป็นเหตุเป็นผลมีความน่าเชื่อถือ คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหาสารนิพนธ์มีหลายประเภท อาจมีค่าคงที่หรือแปรเปลี่ยนค่าไปได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและโครงสร้างของสิ่งที่ผู้จัดทำกำลังศึกษา ในทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ สิ่งที่ถูกจัดทำศึกษาเพื่อหาคำตอบนั้น

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบความคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model) ดังที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ 1 การการวิจัยเชิงระบบมีการประเมิน อยู่ 2 แบบ คือ

1. หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (หน่วยระบบ A) ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัด ได้แก่

- 1.1 ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
- 1.2 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
- 1.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
- 1.4 ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

2. หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้นําแต่ละราย (หน่วยระบบ B) ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัด ได้แก่

- 2.1 ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
- 2.2 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
- 2.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
- 2.4 ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้นํา (หน่วยระบบ A)

1. Context Evaluation หรือการประเมินบริบท ซึ่งตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน , ป่าไม้ , สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบรายงาน บร.1

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือ ตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อย (SMEs)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่า ความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท
7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ
8. อื่น ๆ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน/ ชุมชนนี้ สภาพป่าไม้และหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน / ชุมชนและตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบรายงาน บร. 1

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไปด้วยตัวแปรตาม บร. 1 ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน
2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน / ชุมชน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ข้อมูลด้านอื่น ๆ
 - 5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน การมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง , การเช่าที่ดินทำกิน , และระดับฐานะทางการเงินหรือสินทรัพย์
 - 5.2 วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่น ๆ ของท้องถิ่น /หรือชุมชน
 - 5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยัน การมีแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งอาหาร เป็นต้น
 - 5.4 ลักษณะบางประการที่สื่อแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน/ท้องถิ่น เช่น การละทิ้งถิ่น การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคี โรคร้ายประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2. Input Evaluation หรือการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
2. เงิน 1 ล้านบาท
3. คณะกรรมการหมู่บ้าน
4. การชำระคืนเงินกู้
5. ผู้สมัครของกู้
6. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. Process Evaluation หรือการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. วิธีการกู้เงิน
2. การคัดเลือกผู้กู้

3. การทำบัญชี
4. การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
5. การรับชำระหนี้

4. Product Evaluation หรือการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร

- 1.1 จำนวนผู้กู้
- 1.2 ยอดเงินให้กู้
- 1.3 อื่น ๆ

2. ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

- 2.1 จำนวนผู้ที่กู้ได้
- 2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- 2.3 การขยายกิจการของผู้กู้
- 2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
- 2.5 อื่น ๆ

3. ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

- 3.1 กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
- 3.2 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
- 3.3 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
- 3.4 ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ
- 3.5 อื่น ๆ

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)

1. Context Evaluation หรือการประเมินบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. ตัวชี้วัดบริบทระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A
2. ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A
3. ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว

- 3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครื่องญาติ
- 3.3 หนี้สินของธนาคารของผู้กู้
- 3.4 หนี้สินนอกระบบของผู้กู้
- 3.5 อาชีพหลักของผู้กู้
- 3.6 รายได้ของครอบครัว
- 3.7 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ
- 3.8 อื่น ๆ

2. Input Evaluation หรือการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. เงินที่กู้มาได้
2. เงินอื่นๆ
3. สถานที่ วัตถุประสงค์
4. เทคนิควิธีทำงาน
5. การทำงาน
6. อื่น ๆ

3. Process Evaluation หรือการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. การทำกิจการดูวิถี
2. การหาตลาดที่ดี
3. การหาวัตถุประสงค์ที่ดี
4. การทำบัญชี
5. การวิเคราะห์ประเมิน
6. กิจกรรมอื่น ๆ

4. Product Evaluation หรือการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น

3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่
 - 1.1 รายได้เป็นเงิน
 - 1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
 - 1.3 อื่น ๆ
2. ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

- 2.1 ผู้รู้ได้ขยายกิจการ
- 2.2 ผู้รู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
- 2.3 อื่น ๆ

3. ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

1. ผู้รู้มีการพึ่งตนเอง
2. ผู้รู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
3. การกลับคืนถิ่นของประชาชน
4. อื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัวต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้รู้แต่ละรายต้องส่งคืนเงินกองทุน ดังนั้น เงินที่ผู้รู้ชำระคืน เป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้านั้น ต้องมีการประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้รู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้รู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทางกลับกันผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้รู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B ก็จะประสบความสำเร็จ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบลปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ตลาดน้อยหน้า มีดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) คือ ผู้จัดทำสารนิพนธ์พยายามศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ทุกอย่างเพื่อแสวงหาความรู้ที่จะทำวิจัย การสังเกตจะช่วยให้รวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ต้องการ

2. การสัมภาษณ์ (Interview) คือ การเก็บข้อมูลโดยการถาม ตอบ โดยการพูดที่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งการสัมภาษณ์จึงเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลที่นิยม

ใช้กันมากวิธีหนึ่ง เพราะการสัมภาษณ์ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นความเห็นส่วนตัวหรือความลับบางอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความพอใจ ทักษะคติ ความเชื่อ ตลอดจนความคิดเห็นต่างๆ การสัมภาษณ์เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบเผชิญหน้ากัน (Face to Face Contracts) จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับความยืดหยุ่นได้และสังเกตปฏิกิริยาของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ทันที

3.การสำรวจอย่างมีส่วนร่วม เช่น การทำประชาคม การจัดเวทีชาวบ้าน

4.การจัดทำเวทีประชาคม

นอกจากผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้เครื่องมือดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้จัดทำสารนิพนธ์ยังได้ใช้เครื่องมือในแบบ บร. ต่าง ๆ ได้แก่

1.แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

2.แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

3.แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

4. แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

5. แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6.แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

7. แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

8. แบบรายงาน บร.8 (โครงการเสริมธุรกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

9. แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

10. แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชน)

11. แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)

12. แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตลาคน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อ

ใช้ตอบประเด็นคำถาม โดยจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถจำแนกแหล่งข้อมูล ดังนี้คือ

1.แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

2.แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้เลือกใช้ข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่มีผู้เก็บรวบรวมและสรุปผลไว้แล้ว เช่น เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

1. กำหนดข้อมูลและตัวชี้วัด เป็นขั้นตอนของการกำหนดข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดประสงค์ ว่ามีอะไรบ้างเป็นข้อมูลที่อยู่ในลักษณะใด ระดับของข้อมูลใด และจะใช้อะไร เป็นตัวชี้วัด โดยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของข้อมูลตามที่ต้องการอย่างแท้จริง

2. กำหนดแหล่งที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ พื้นที่หมู่บ้าน ตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา

3. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรเป้าหมายซึ่งได้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอ ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างสมาชิกบางส่วน เพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมายทั้งหมด

4. วิธีเลือกการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Sampling)

5. สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในหลายรูปแบบ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสารกองทุนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแบบรายงาน (บร.1-12)เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง ซึ่งก่อนจะเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการ วิธีการดำเนินการ เพื่อที่จะได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้อย่างครบถ้วน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบรายงานต่าง ๆ (บร.) แล้ว ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้แยกข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการบวกรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะตัวเลขแล้วสรุปผลโดยใช้ค่า สถิติ เพื่อที่จะนำค่าสถิติไปใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการบวกรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายความคิดเห็น (ทัศนคติ) ในประเด็นที่กำหนดไว้ให้ แล้วสรุปผลโดยการประมวลความคิดเห็นเป็นข้อความที่จะนำไปใช้อธิบายในประเด็นที่ต้องการ

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามและการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติการประกอบด้วยกรรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎี ซิปป์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งเป็นรายงานตอนที่ 1-5 และการรายงานตามวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์แต่ละประการทั้ง 4 ประการ ซึ่งมี 5 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ อันได้แก่

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

สถานการณ์ความยากจนของประเทศโดยรวมเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เส้นความยากจน (poverty line) พบว่าความยากจนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2539 สัดส่วนความยากจน เหลือเพียงร้อยละ 11.4 (6.8 ล้านคน) แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อสัดส่วนคนจนกลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.0 ในปี 2541 (7.9 ล้านคน) และร้อยละ 15.9 ในปี 2542 (9.9 ล้านคน) อย่างไรก็ตามสัดส่วนความยากจนของคนจนเริ่มลดลงตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา โดยลดลงเหลือร้อยละ 14.2 ในปี 2543 (8.9 ล้านคน) และร้อยละ 12.96 ในปี 2544 (8.16 ล้านคน)

ความยากจนในระดับพื้นที่ พบว่า ความยากจนมีการกระจุกตัวค่อนข้างมากในเขตชนบท กล่าวคือ คนจนร้อยละ 91.7 ของคนจนทั้งประเทศ อาศัยในเขตชนบท และความยากจนกว่าครึ่งหนึ่งของคนจนทั้งหมดอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหากพิจารณาสัดส่วนของหมู่บ้านยากจนในปี 2543 พบว่า มีหมู่บ้านยากจนทั้งประเทศ จำนวน 15,249 หมู่บ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.5 ของหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยจังหวัดที่มีหมู่บ้านยากจนสูงสุด 25 จังหวัดแรก มีสัดส่วนของหมู่บ้านยากจนสูงถึงร้อยละ 80 ของหมู่บ้านยากจนทั้งหมด โดยเป็นหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 18 จังหวัด ส่วนอีก 7 จังหวัดอยู่ในภาคเหนือ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาลักษณะความยากจนที่สำคัญในประเทศไทย ปรากฏว่า คนจนส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร ถิ่นครองที่ดินน้อย ระดับการศึกษาต่ำ ขนาดครัวเรือนใหญ่ และครัวเรือนยากจนมีอัตราส่วนพึ่งพิงสูง

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศไทยรวมทั้งแนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต ควรจะให้ความสำคัญกับ SMEs มากยิ่งขึ้น ซึ่งไม่ได้หมายความว่า กิจการขนาดใหญ่จะไม่ให้การสนับสนุนอีกต่อไป แต่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการส่งเสริมกิจการให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีจุดอ่อน โดยการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและให้เกิดความต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs มีความแข็งแกร่ง สามารถขึ้นห้อยและแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ ก็จะกลายเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป โดยแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนา SMEs อย่างชัดเจนในภาพรวมดังนี้

1. เพื่อบรรเทาปัญหาของ SMEs ที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน และช่วยพยุงกลุ่ม SMEs ให้ดำรงอยู่รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจมีแนวทางดำเนินงานคือ

- ปรับปรุงเสริมแต่งในจุดที่ SMEs มีปัญหา
- สร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานของหน่วยงานปฏิบัติการ
- สร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนซึ่งกันและกัน

2. พัฒนา SMEs ที่ดำเนินการอยู่แล้วให้ขยายตัวเจริญเติบโต และสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับโลกโดยมีความสามารถเทียบได้กับวิสาหกิจ SMEs ต่างชาติ และสามารถออกไปแข่งขันในต่างประเทศ มีแนวทางดำเนินงานคือ

- เน้นความเข้มแข็งการพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล
- เน้นกลไกการสนับสนุนเงินทุน การร่วมทุน (Venture Capital) และการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์สำหรับ SMEs

3. สร้าง SMEs ที่มีอนาคต มีนวัตกรรม หรือเป็นกลุ่ม SMEs ด้านนโยบายการพัฒนาให้เกิดขึ้นและเติบโตอย่างยั่งยืน มีแนวทางดำเนินการคือ

- เน้นในเรื่องข้อมูลข่าวสารการลงทุนสาขาที่มีศักยภาพ
- เน้นกลไกการส่งเสริมอย่างใกล้ชิดและครบวงจรในลักษณะการบ่มเพาะ (Incubation)
- เน้นกลไกสินเชื่อเพื่อการเริ่มต้นกิจการ (Star-up Loans)
- เน้นกลุ่มเป้าหมายด้านนโยบาย

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

จากตัวเลขการส่งออกของไทยที่ลดลงเรื่อยๆ หลังจากวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ผนวกกับเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 ในทางกลับกัน การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของไทยได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป็นเหตุให้ไทยได้ดุลการค้าลดลงตามลำดับ จากปี 2451 ไทยได้ดุลการค้ากับต่างประเทศ 12,055 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2545-2544 ได้ลดลงมาเหลือ 8,849,7,443 และ 3,520 ล้านดอลลาร์ตามลำดับ ขณะที่ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2545 ไทยได้ดุลการค้า 1,807 ล้านดอลลาร์ โดยในเดือนมกราคม-มิถุนายน ไทยดุลการค้าของไทยเท่ากับ -131, +505, -448, -244, +651 และ +579 ล้านดอลลาร์ตามลำดับ

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

นับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับคนไทย นับจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาเกือบ 5 ปีแล้ว ที่คนไทยเผชิญวิกฤติดังกล่าวแม้ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมาจะเริ่มเห็นการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจกลับมาอีกครั้ง แต่หากเทียบกับการหดตัวของเศรษฐกิจก่อนหน้านี้ ก็ยังเทียบกันไม่ได้

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจที่เริ่มเกิดขึ้น สิ่งที่แสดงให้เห็นชัดเจนอย่างหนึ่ง คือ ความอยู่ดีกินดีของคนไทยลดน้อยลงไปซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้นำข้อมูลออกมายอมรับถึงความอยู่ดีกินดีของคนไทยโดยรวมลดลง โดยมีสาเหตุมาจากการว่างงาน ความไม่มั่นคงในที่ทำงาน คนจนมีเพิ่มขึ้น และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีน้อยลง ทั้งนี้ตัวเลขดัชนีความอยู่ดีกินดีของคนไทยที่ สศช.เปิดเผยออกมา พบว่า ช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ดัชนีความอยู่ดีกินดีของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ 77.1 แต่ผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจทำให้ดัชนีโดยรวมลดลงเหลือร้อยละ 71.3 และแม้จะเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น ในปัจจุบันแต่ก็ยังต่ำกว่าก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ โดยอยู่ในระดับร้อยละ 72.1 เมื่อลงไปสำรวจละเอียดพบว่าวิกฤติเศรษฐกิจทำให้ชีวิตการทำงานของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปมา โดยก่อนวิกฤติชีวิตการทำงานอยู่ที่ร้อยละ 79.8 และลดลงเหลือแค่ร้อยละ 38.4 ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ก่อนขยับขึ้นเล็กน้อยในช่วงหลังวิกฤติโดยอยู่ในระดับร้อยละ 50.3 แต่ก็ยังไม่ถึงระดับก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ บทสะท้อนอีกเรื่องคือความยากจน เพราะก่อนวิกฤติเศรษฐกิจสัดส่วนคนจนมีอยู่ร้อยละ 11.4 หรือประมาณ 6.8 ล้านคนในปี 2539 แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจสัดส่วนคนจนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13 หรือ 7.9 ล้านคนในปี 2541 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.9 หรือ 9.9 ล้านคนในปี 2542 ก่อนจะเริ่มลดลงเมื่อเศรษฐกิจส่งสัญญาณฟื้นตัวทำให้คนจนในปัจจุบันมีประมาณ 8.2 ล้านคนหรือร้อยละ 13 ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งผลกระทบต่อคนชนบทสูงกว่าคนในเมืองและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีปัญหาความยากจนมากที่สุดมาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนในระดับรายได้ของคนไทย ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจได้ปรับลดลงอย่างชัดเจน โดยก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ รายได้ที่แท้จริงของคนไทยต่อเดือนต่อคนอยู่ที่ 6,070 บาทได้ปรับลดลงเหลือ 5,568 บาทในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจและเริ่มกลับมาดีขึ้นเล็กน้อย ในปี 2544 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อคนที่ 5,766 บาท ขณะที่คนไทยมีการปรับลดการใช้จ่ายลงร้อยละ 3.5 ต่อปี ด้านการกระจายรายได้ยังมีส่วนเหลือมลักันมาก ซึ่งในช่วงก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ช่องว่างของรายได้ก็มีอยู่มากแล้วแต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ช่องว่างของรายได้ยิ่งเพิ่มขึ้นอีก โดยกลุ่มคนจนสุดร้อยละ 20 แรก ยังมีส่วนแบ่งรายได้ ของประเทศต่ำมากเพียงร้อยละ 4.2 ขณะที่คนรวยสุดร้อยละ 20 แรก มีรายได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 55.4 ของรายได้ทั้งหมด

ส่วนในปัญหาของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาส่วนใหญ่ของคนไทยโดยสัดส่วนของอาชญากรรมต่อประชากรได้เพิ่มขึ้นจาก 1,300 คดีในปี 2539 เป็น 1,700 คดีในปี 2543 โดยเป็นคดีที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯถึงหนึ่งในสี่ของคดีทั้งประเทศขณะปัญหาอาชญากรรมแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว เพิ่มขึ้นจาก 2,800 คดีในปี 2539 เป็น 4,300 คดีในปี 2543 และน่าเป็นห่วงว่า ผู้ถูกจับกุมในคดีอาชญากรรมมากกว่าครึ่งเป็นเด็กและเยาวชน โดยมีแนวโน้มที่เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จะเสพยาเสพติดมากขึ้น

นอกจากนี้ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังคงมีปัญหาค่ามลพิษสูงมาก โดยเฉพาะป่าไม้ถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยปีละ 2.4 ล้านไร่ ทรัพยากรป่าไม้และน้ำมีแนวโน้มขาดแคลนมากขึ้น เนื่องจากความต้องการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนมลพิษและสิ่งแวดล้อมมีปัญหารุนแรงเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ทั้งมลพิษทางอากาศ การจราจรแออัด ปริมาณขยะและกากของเสีย ฯลฯ

ในด้านสุขภาพของคนไทยนั้น คนไทยมีสุขภาพแข็งแรงขึ้น โดยการเจ็บป่วยลดลงมากแต่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพ โดยภาวะความเจ็บป่วยลดลงจากร้อยละ 23.1 ในปี 2534 เหลือร้อยละ 15.1 ในปี 2544 การขาดแคลนสารอาหารในกลุ่มต่างๆ ลดลง แต่คนไทยส่วนใหญ่ยังขาดการป้องกันรักษาสุขภาพ ขาดการออกกำลังกายและแนวโน้มสุขภาพจิตแย่ลงเพราะปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่รุนแรง โดยขณะที่คนไทยได้รับการคุ้มครองสุขภาพแล้วเกือบร้อยละ 80

ในด้านของการศึกษาคนไทยได้รับโอกาสขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น โดยคนไทยได้รับการศึกษาพื้นฐานเพิ่มขึ้นจาก 6.1 ปีในปี 2535 เป็น 7.8 ปีในปี 2543 แต่ปัญหาที่

เกิดขึ้นคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของคนไทยให้คิดเป็นทำเป็น ยังมีน้อยอยู่รวมทั้งปัญหาคุณภาพการศึกษา

ในด้านความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยของคนไทยดีขึ้น โดยความมั่นคงเรื่องที่อยู่และสาธารณูปโภคของคนไทย เพิ่มจากร้อยละ 63 ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ เป็นร้อยละ 58.6 ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤตเศรษฐกิจเพิ่มเป็นร้อยละ 72.7

ในด้านความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ(สศช.)วิจัยพบว่าในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจดัชนีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับร้อยละ 69.48 และลดลงเหลือร้อยละ 66.65 ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและหลังจากวิกฤตแม้ระดับความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจะปรับตัวดีขึ้น แต่ก็ยังต่ำกว่าช่วงวิกฤตเศรษฐกิจโดยอยู่ในระดับร้อยละ 68.75 ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจลดลงเนื่องจากภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจลดลง เพราะการขาดดุลการคลังและปัญหาหนี้สาธารณะและเศรษฐกิจไทยปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงภายนอก ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันลดลง โดยดุลการคลังในปี 2539 เกินดุลร้อยละ 1.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศแต่กลับมาเปลี่ยนมาขาดดุลร้อยละ 1.9 ของจีดีพีในปี 2542-2544 ขณะที่หนี้สาธารณะเพิ่มจากร้อยละ 14.9 ของจีดีพีในปี 2539 เป็นร้อยละ 57.5 ในปี 2544

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

เดิมทีหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านโป่งประทุนหมู่ที่ 3 ต่อมาเมื่อมีประชากรมาตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดการขยายพื้นที่ในหมู่บ้าน ประชากรเพิ่มมากขึ้นพอที่จะตั้งหมู่บ้านใหม่ทางหน่วยงานราชการจึงอนุมัติให้มีการแยกหมู่บ้านออกจากหมู่บ้านโป่งประทุนเป็นหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2527 ซึ่งหมู่บ้านที่แยกออกมาจากหมู่บ้านโป่งประทุน มีอยู่ด้วยกัน 1 หมู่บ้าน 1 ชุมชน คือ หมู่บ้านตลาดน้อยหน้า และชุมชนบ้านปางแก

การตั้งถิ่นฐาน

บุคคลกลุ่มแรกที่มาตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า ส่วนหนึ่งมาจากภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี, อ่างทอง, อยุธยา อีกส่วนหนึ่งเป็นคนในพื้นที่เดิมที่อดีตเคยเป็นหมู่บ้านโป่งประทุน จึงมีการแบ่งหมู่บ้านออกมาใหม่ซึ่งก็คือ หมู่บ้านตลาดน้อยหน้าในปัจจุบัน

สภาพภูมิศาสตร์บ้านตลาดน้อยหน้า

โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นพื้นที่ราบ และมีภูเขาล้อมรอบ เป็นที่ราบสูง และเป็นหนึ่งใน “ดงพญาไฟ” ในอดีต ซึ่งพื้นที่เป็นแนวสูงต่ำไม่เท่ากัน ในส่วนของภูมิอากาศนั้นจะมีด้วยกัน 3 ฤดู

ฤดูหนาว	ประมาณ 8-20	องศาเซลเซียส
ฤดูร้อน	ประมาณ 35-41	องศาเซลเซียส
ฤดูฝน	ประมาณ 30-38	องศาเซลเซียส

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

ในอดีตบ้านตลาดน้อยหน้า แต่เดิมเคยมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง เป็นศูนย์กลางของพ่อค้าแม่ค้าที่ใช้เป็นแหล่งซื้อ/ขายน้อยหน้าเคยเป็นสถานที่ที่ใช้จัดงานน้อยหน้าซึ่งเป็นงานประจำอำเภอที่มีชื่อเสียง เป็นหมู่บ้านที่เป็นทางผ่านก่อนเข้าตัวอำเภอปากช่องซึ่งได้ชื่อว่าเป็นประตูสู่แดนอีสาน แต่เมื่อมีการตัดถนนบายพาสอ้อมเมืองไปโคราชโดยไม่ต้องผ่านปากช่องทำให้ในปัจจุบันเศรษฐกิจภายในหมู่บ้านถดถอยลงไม่รุ่งเรืองเหมือนในอดีต

ผู้นำการเมืองและการปกครอง

ในปัจจุบันบ้านตลาดน้อยหน้ามีผู้นำหมู่บ้าน คือ นายสมคิด ชัยภูมิ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ตั้งแต่เริ่มตั้งหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังคงดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านอยู่

การขยายตัวของประชากร

ประชากรในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้ามีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 275 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 603 คน แบ่งเป็นชาย 303 คน หญิง 300 คน โดยแบ่งสัดส่วนประชากรอายุระหว่าง 0-14 ปี มีจำนวน 170 คน คิดเป็น 28.19% ประชากรอายุ ระหว่าง 15-44 ปี มีจำนวน 287 คนคิดเป็น 47.59% ประชากรอายุระหว่าง 45-59 ปี มีจำนวน 93 คนคิดเป็น 15.42% ประชากรอายุระหว่าง 60 ปีขึ้นไปมีจำนวน 53 คนคิดเป็น 8.78%

ทำเลที่ตั้ง

พื้นที่หมู่บ้านตลาดน้อยหน้าเป็นพื้นที่ราบที่หมู่บ้านห่างออกจากตัวอำเภอปากช่องเป็นระยะทาง 5 กิโลเมตร โดยพื้นที่หมู่บ้านตลาดน้อยหน้า จะแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 คุ้มได้แก่

1. คุ้มตลาดน้อยหน้า
2. คุ้มป่าช้าจีน
3. คุ้มสิบแปดกระรัต

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ชุมชนบ้านปางแก
 ทิศใต้ ติดต่อกับ หมู่บ้านซับหวาย
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หมู่บ้านหนองน้ำแดง
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ หมู่บ้านบันไคมา

สภาพที่ดิน

โดยส่วนใหญ่ดินในพื้นที่บ้านตลาดน้อยหน้าเป็นดินชุดตาลี พื้นที่ในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ลาดเชิงชัน

ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่ในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ราบ ไม่มีป่าไม้ในพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านใช้ทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าว โปด, ปลูกผัก, ปลูกน้อยหน้าและไม่มีพื้นที่ที่เป็นสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้าน

พื้นที่หมู่บ้านตลาดน้อยหน้าจะไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่แต่จะมีบ่อน้ำบาดาลสาธารณะอยู่ 1 แห่ง ซึ่งในปัจจุบันไม่สามารถที่จะใช้ได้

ระบบสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน เข้ามาในหมู่บ้านเมื่อประมาณ 17 - 18 ปีที่แล้ว
 ประปา เป็นของการประปาส่วนภูมิภาคสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2540

ถนนลาดยาง มีความยาว 5 กิโลเมตร

ถนนลูกรัง มีความยาว 3 กิโลเมตร

การคมนาคม

การคมนาคมของหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า ส่วนใหญ่ จะใช้รถยนต์ และรถมอเตอร์ไซค์ หรือไม่ก็จะใช้บริการของรถโดยสารจะมีรถโดยสารคอยให้บริการอยู่ทำให้การเดินทางของชาวบ้านในพื้นที่บ้านตลาดน้อยหน้าค่อนข้างจะสะดวก

โรงเรียนและการศึกษา

ในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าจะไม่มีโรงเรียนภายในหมู่บ้านตั้งอยู่ในพื้นที่ ลูกหลานของชาวบ้านจะไปศึกษาตามโรงเรียนในพื้นที่หมู่บ้านใกล้เคียง ถ้าเป็นระดับประถม ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่จะไปศึกษาที่โรงเรียนบ้านปางแก ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านปางแกซึ่งมีระยะทางหากจากหมู่บ้าน ประมาณ 2 กิโลเมตรในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จะไปศึกษาต่อที่โรงเรียนปากช่อง ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอระดับสายอาชีพ ส่วนใหญ่จะไปศึกษาที่โรงเรียนพาณิชยการปากช่องหรือโรงเรียนเรืองศรีวิทยาหรือไม่ก็เป็นวิทยาลัย

เทคนิคในจังหวัดนครราชสีมาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะไปศึกษาที่กรุงเทพหรือไม่ก็ในตัวจังหวัดนครราชสีมา

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดบ้าน/ชุมชน

เศรษฐกิจในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า จะมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่หลายแห่ง เช่น โรงงานMMP แพคเกจจิงค์ มอนซานโดเม็ลล์พันธุ์พีช โรงงานทำอิฐบล็อก โรงงานสังกะสีซึ่งทำให้ชาวบ้านในพื้นที่มีงานทำโดยเป็นลูกจ้างโรงงาน ชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งจะประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น

- อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ เลี้ยงวัว ปลูกข้าวโพด ปลูกผัก ปลูกน้อยหน้า
- อาชีพค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายอาหาร
- อาชีพธุรกิจบริการ ได้แก่ คัดตั้งประตูม้วน อยู่ซ่อมรถ
- อาชีพรับจ้างทั่วไป
- พนักงานโรงงาน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม เกรือญาติและสุขภาพอนามัย

วัฒนธรรม

วัฒนธรรมในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า จะให้ความเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ มีการอบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักทำความเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่า เช่น คนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้าน มีการจัดงานประเพณีที่สำคัญๆ ภายในหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ ,งานวันสงกรานต์ โดยจะจัดกัน ณ.สถานที่ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน โดยให้ชาวบ้านในพื้นที่มาร่วมกันทำบุญ ซึ่งจะจัดกันทุกปี

เกรือญาติ

ระบบเกรือญาติในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าจะมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว เป็นกลุ่มสังคมประกอบด้วยสามีภรรยาและบุตร ในครอบครัวเดียวกันมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นและในลักษณะครอบครัวขยาย คือเป็นกลุ่มสังคมที่ประกอบด้วยครอบครัวหน่วยกลางหรือครอบครัวเดี่ยวตั้งแต่สองครอบครัวขึ้นไป อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันหรืออยู่คนละบ้านแต่อยู่ในบริเวณเดียวกัน มีการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและอำนาจการตัดสินใจปัญหาที่สำคัญๆ ของครอบครัวประเภทนี้มักจะอยู่ที่ผู้อาวุโสของครอบครัว

สุขภาพอนามัย

ในด้านสุขภาพอนามัย ของชาวบ้านตลาดน้อยหน้าจะได้รับการดูแลในด้านสุขภาพจากหน่วยงานสาธารณสุขของโรงพยาบาลปากช่องนานา โดยทางหน่วยงานสาธารณสุข จะทำการออกตรวจเยี่ยมชาวบ้านทุกเดือน และเมื่อชาวบ้านมีการเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะไปขอ

ทำการรักษาที่โรงพยาบาลปากช่องนานา ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอ ซึ่งมีระยะทาง
จากหมู่บ้านประมาณ 3 กิโลเมตร การเดินทางไปสะดวก

1.2.5 ข้อมูลด้านอื่นๆ

1. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

รายได้ส่วนใหญ่ของชาวบ้านในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าจะมาจากอาชีพทางการ
เกษตร, ค้าขาย , รับจ้างโรงงาน ,และอาชีพบริการ เช่น ซ่อมเครื่องยนต์ ซึ่งอาชีพเหล่านี้ทำ
ให้ชาวบ้านในพื้นที่มีรายได้มาใช้จ่ายใช้สอย ซึ่งสินค้าภายในหมู่บ้านทำให้เกิดการหมุน
เวียนของเงินภายในหมู่บ้าน

2. วัฒนธรรมประเพณีที่เด่น ๆ

งานประเพณีที่สำคัญ ๆ ที่จัดขึ้นในหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า ได้แก่

- งานประเพณีวันขึ้นปีใหม่ จะจัดขึ้นวันที่ 2 มกราคมของทุกปี
- งานประเพณีวันสงกรานต์ จะจัดขึ้นวันที่ 14 เมษายนของทุกปี

3. ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดี

- เป็นหมู่บ้านที่มีทำเลที่ตั้งติดกับถนนมิตรภาพทำให้การเดินทางคมนาคมค่อนข้าง
จะสะดวก
- เป็นหมู่บ้านที่มีปัญหาเรื่องปัญหาสุขภาพติดเล็กน้อย
- เป็นหมู่บ้านที่มีปัญหาเรื่องอาชญากรรมเล็กน้อย

4. ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

- หมู่บ้านอยู่กระจัดกระจายไม่อยู่เป็นกลุ่มก้อน ทำให้การประสานงาน , ประชา
สัมพันธ์ด้านข่าวสารทำได้ยากลำบาก
- ชาวบ้านบางคนติดการพนันและสิ่งมอมเมาอายุขุมต่าง ๆ

2. ผลการประเมินโดยภาพรวม

ผลการประเมินโดยภาพรวมของกองทุนหมู่บ้าน บ้านตลาดน้อยหน้า มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ความเข้าใจของชาวบ้านที่มีต่อนโยบายโครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยความเข้าใจของชาวบ้านเข้าใจว่าเป็นนโยบาย

ที่มาช่วยเหลือคนจน ที่ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงิน 1 ล้านบาทมาให้ชาวบ้านได้ใช้เป็นแหล่งเงินทุน เพื่อให้ชาวบ้านได้กู้ยืมไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ สร้างงาน ให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. เงิน 1 ล้านบาท หมู่บ้านตลาดน้อยหน้าได้รับการจัดสรรโอนเงินเข้าหมู่บ้านเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ 2544 เป็นเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้ชาวบ้านที่ขาดโอกาสและไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน จะได้มากู้ยืมโดยไม่ต้องพึ่งพิงแหล่งเงินทุนนอกระบบ ซึ่งต้องเสียอัตราดอกเบี้ยนอกระบบในอัตราที่สูง

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน บ้านตลาดน้อยหน้ามีด้วยกัน 15 คน ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 เป็น เพศชาย จำนวน 7 คน และเพศหญิง จำนวน 8 คน รวมคณะกรรมการมี 15 คน ใช้วิธีการคัดเลือกจากคะแนนเสียงของชาวบ้าน โดยการนับคะแนนเสียง จากเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน หรือให้มีผู้เสนอชื่อขึ้นมาและมีผู้รับรองจำนวน 2 คน โดยนำบุคคลที่ได้ถูกเสนอชื่อ ได้เป็นกรรมการต้องได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมกันถึงหนึ่ง ของที่ประชุม และต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาจำนวน 8 คน โดยจะมีคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอมาให้คำแนะนำ โดยมีนายอำเภอ, ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนา , พัฒนาการอำเภอ , ธนาคารออมสินและผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชน 7-9 คน , ผู้นำชุมชน , ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อ ได้ร่วมกันในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านของตนเอง ตลอดจนพัฒนาบริหารจัดการจัดการเงินกองทุน ให้มีศักยภาพที่ดียิ่งขึ้น

4. ผู้สมัครขอกู้ พบว่า คนที่จะสมัครขอกู้เงินกองทุนได้จะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนที่กำหนดไว้ และผู้ที่เป็นสมาชิกของกองทุนจะขอเงินจากกองทุนหมู่บ้าน โดยแต่ละคนจะมีสัญญาเป็นหนังสือสัญญาซึ่ง ได้ทำ ไว้กับคณะกรรมการกองทุน และจะต้องมีการค้ำประกันกันเองภายในกลุ่ม 3 คน

5. ทุนสะสมของหมู่บ้าน ได้จากเงินออมทรัพย์หรือเงินสัจจะที่สมาชิกกองทุนแต่ละคนได้นำมาฝากไว้ โดยจะเก็บเงินเป็นรายเดือนแล้วแต่จำนวนหุ้นที่สมาชิกมีและเงินที่ได้จากดอกเบี้ยของกองทุน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า การคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนจะคัดเลือกจากการสมัครเข้าเป็นสมาชิก และการมีเงินออมและเงินสัจจะอยู่ในกองทุนหมู่บ้านและต้องอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน เป็นผู้ที่พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

2. การแนะนำวิธีทำธุรกิจ พบว่าสมาชิกที่กู้เงินไปส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้รับคำแนะนำจากการทำธุรกิจที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน ชาวบ้านที่กู้เงินไปส่วนมากจะนำเงินไปลงทุนในอาชีพที่ทำอยู่หรือนำไปเลี้ยงสัตว์ใช้จ่ายในครอบครัว

3. การรับชำระหนี้ พบว่าการชำระหนี้ของสมาชิกกองทุนยังไม่ได้รับชำระเพราะสมาชิกที่กู้เงินไปส่วนมากจะชำระเป็นรายปี และยังไม่ครบกำหนดชำระคืนเงินกู้

4. การทำบัญชี พบว่าการทำบัญชีของกองทุนนั้น คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่จะมีหน้าที่ในการทำบัญชีเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลและทราบตัวเลขของเงินกองทุนอย่างเป็นระยะ

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ผลโดยตรง พบว่า ชาวบ้านที่เป็นสมาชิกกองทุนได้ประโยชน์จากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน โดยไม่ได้เป็นหนี้รายทุนนอกระบบซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยแพงกว่าอัตราดอกเบี้ยของกองทุน สมาชิกได้นำเงินไปประกอบอาชีพที่ตนอยากทำ เช่น เลี้ยงวัวนม, ทำไร่, ทำสวน, ค้าขาย เป็นต้น และเพื่อเป็นการฝึกให้ชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ที่น้อยได้บริหารเงินของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลกระทบโดยตรง พบว่า สมาชิกกู้ไปประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ สร้างอาชีพ บางคนก็นำเงินไปใช้จ่ายส่วนตัว ทำให้หมู่บ้านและชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ถึงจะไม่มากนักก็ตาม

3. ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า เงินที่สมาชิกได้กู้ไปลงทุนประกอบอาชีพ ตามความถนัดของสมาชิกแต่ละคน ทำให้สมาชิกมีรายได้ ที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ เมื่อสมาชิกมีรายได้ก็จะสามารถสร้างกำลังซื้อภายในหมู่บ้าน ทำให้เกิดมีการหมุนเวียนเงินภายในหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับหมู่บ้าน เป็นผลทำให้เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้น

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ประสบการณ์ในการดำเนินงานของผู้กู้ พบว่า ผู้กู้เงินส่วนใหญ่ที่กู้เงินไปประกอบอาชีพที่ตนถนัดเช่น ทำไร่, ทำสวน, ค้าขาย, เลี้ยงวัวนม ล้วนแต่มีประสบการณ์มาแล้วก่อนที่กู้เงินของกองทุนหมู่บ้านเพื่อไปเพิ่มในการลงทุนทำอาชีพของตน

2. หนี้เงินทุนนอกระบบ พบว่า สมาชิกกองทุนที่เป็นหนี้เงินทุนนอกระบบนั้นส่วนใหญ่จะเป็นหนี้แก่ที่ชาวบ้านไปเอามล็ดข้าว โปด บั๊ย มาทำไร่ข้าว โปด เมื่อถึงเวลาเก็บผลผลิตก็นำข้าว โปด ไปให้เงินทุนและให้เขาคิดดอกเบี้ย

3. หนี้สินธนาคารของผู้ พบว่า ผู้กู้เงินได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือสหกรณ์ การเกษตร และบางคนเป็นหนี้ธนาคารพาณิชย์

4. อาชีพหลักของผู้ พบว่า ผู้กู้ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่, ทำสวน, รั้งจ้าง, เลี้ยงวัวนม, ค้าขาย, บริการ เช่น อู่ซ่อมรถ ,ติดตั้งประตุม้วน เป็นต้น

5. รายได้ของครอบครัว พบว่า รายได้ของครอบครัวของสมาชิกกองทุนนั้นได้มาจากการทำไร่, ทำสวน, รั้งจ้าง, ค้าขาย, เลี้ยงวัวนม ซึ่งเป็นรายได้ที่แน่นอน และส่วนใหญ่ไม่มีรายได้สำรองจากการทำอาชีพเสริม

6. ความรู้ความสามารถของผู้และครอบครัว พบว่า สมาชิกของกองทุนส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพที่ตนถนัด หรือบางคนก็มีความรู้ทางด้านช่างต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างไฟ เป็นต้น

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1. เงินที่กู้มาได้ พบว่า ชาวบ้านนำเงินไปลงทุนทำไร่ ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ หรือบางคนนำไปใช้จ่ายส่วนตัวหรือเพื่อใช้หนี้

2. เงินอื่น ๆ คือ เงินที่ได้มาจากรายได้ทางอื่น ๆ ที่ไม่ได้มาจากกองทุนหมู่บ้าน เช่น เงินที่ได้จากการรับจากทำงาน จากผลผลิตที่นำไปขาย

3. สถานที่และวัตถุดิบ คือ ที่ทางทำมาหากินของแต่ละครอบครัวที่มีที่ดินเป็นของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยนำเข้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลการประเมิน ได้แก่ เทคนิควิธีทำงาน กำลังทำงาน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนก็ถนัดแล้วแต่อาชีพของคนที่ต้องใช้การทำงานและกำลังที่แตกต่างกัน กับ บางคนทำคนเดียวไม่ไหวก็อาจจะจ้างคนงานเพิ่มเติม

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1. การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้แต่ละราย พบว่า สมาชิกที่กู้เงินไปทุกคนได้นำเงินไปทำกิจการที่ตนเองถนัดเพราะสมาชิกส่วนใหญ่ก็มีประสบการณ์มาแล้วทุกรายแต่ก็มีบางรายที่ได้กู้เงินไป ไม่ได้ไปทำตามโครงการที่ผู้เสนอขอข้อมา

2. การหาตลาดที่ดี พบว่า สมาชิกที่กู้เงินนำเงินไปลงทุนเมื่อผลผลิตออกมาก็นำไปขายเอง หรือส่งให้พ่อค้าคนกลางที่เชื่อถือได้

ตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B ได้แก่ การหาวัตถุประสงค์ที่ดี การทำบัญชี การวิเคราะห์ประเมิน เป็นต้น

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ผลโดยตรง พบว่าสมาชิกที่กู้เงิน ไปลงทุนนั้น ตั้งแต่ที่กู้เงินไปทำอาชีพจนถึงทุกวันนี้ชาวบ้านได้นำผลผลิตไปขาย เช่น นำน้อยหน่า, ข้าวโพค, ฟักทอง, ไปขาย ก็ได้ค่าตอบแทนเป็นเงิน หรือ ได้เป็นสิ่งของ เช่น ร้านค้าได้นำเงินที่กู้ไปซื้อสินค้ามาขายในท้องถิ่นของตนเอง

2. ผลกระทบโดยตรง พบว่า ผู้กู้เงินไปลงทุนเพิ่มเติมเช่น ผู้กู้ที่ทำอาชีพค้าขายก็นำเงินมาซื้อของหรือซื้อสินค้าเพิ่มเติมเพื่อเป็นการขยายกิจการเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิมอยู่แล้ว

3. ผลกระทบทางอ้อม พบว่า ผู้กู้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องไปพึ่งพาคนอื่น สามารถพัฒนากิจการของตนเองให้มีประสิทธิภาพรู้จักการบริหารใช้เงินอย่างเกิดประโยชน์มากที่สุด

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้กู้

การประมวลเทคนิควิธีการดำเนินกิจการ หมายถึง การจัดกลุ่มผู้กู้ที่ทำการเดียวกันให้คิดกระบวนการวิธีทำงาน (Work Procedure) ที่ดี ในแนวคิดเชิงระบบ เช่น หน่วยระบบในการทำอาชีพทำไร่, ค้าขาย, เลี้ยงไก่, ทำสวน ที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตที่ดีนั้นจะต้องทำอย่างไร

3.1 อาชีพทำไร่ข้าวโพค ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ เกษตรกรที่มีความสามารถ เงินลงทุน การดูแลเอาใจใส่ กระบวนการที่ดีได้แก่ การเตรียมดิน การเลือกเมล็ดพันธุ์ การเลือกปุ๋ยที่ใช้กับข้าวโพค การหยอดข้าวโพคที่เป็นแถวเป็นแนวทำให้การดูแลรักษาง่ายขึ้น ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตที่ดี ข้าวโพคมีฝักที่ใหญ่ เมล็ดสมบูรณ์ ความชื้นไม่มาก เมื่อนำไปขายจะทำให้ได้ผลผลิตมากและได้ราคาที่ดี

3.2 อาชีพทำสวนน้อยหน่า ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้ เกษตรกรที่มีความสามารถ เงินลงทุน การดูแลเอาใจใส่ กระบวนการที่ดีได้แก่ การเตรียมดิน, การเตรียมกล้าเมล็ดพันธุ์, การเลือกปุ๋ยที่ใช้กับน้อยหน่าการปลูกน้อยหน่าที่เป็นแถวเป็นแนวทำให้การดูแลรักษาง่ายขึ้น ผลผลิตที่ดี ด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม เมื่อถึงเวลาเก็บผลผลิตที่ได้น้อยหน่าจะมีลูกที่ใหญ่และสมบูรณ์มีรสหวาน และเมื่อนำไปขายก็จะได้ราคาที่ดี

3.3 อาชีพค้าขาย ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการ เงินที่ได้จากการค้าขายสิ่งของ หรือสินค้าที่น่าสนใจ สถานที่ประกอบการ กระบวนการที่ดี ได้แก่ การขายสินค้าไม่แพงเกินไป มีเงินหมุนเวียนทุกวัน ผลผลิตที่ดีคือคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ ชาวบ้านที่เป็นลูกค้าเกิดความพึงพอใจที่จะซื้อสินค้าในหมู่บ้านของตนเอง

3.4 อาชีพเลี้ยงวัว ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ เกษตรกรที่มีประสบการณ์ เงินทุน การเอาใจใส่ กระบวนการที่ดี ได้แก่ ให้อาหารที่มีคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ นำนมที่ได้จากแม่วัว การผสมเทียมได้ผลที่ดี แม่วัวมีคุณภาพ

4. ผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.1 ผลที่เกิดจากการออมเงินของสมาชิกกองทุน พบว่า ชาวบ้านรู้จักใช้เงินให้เกิดประโยชน์ และใช้เงินอย่างประหยัด มีความมานะอดทนในการทำงาน เป็นแนวทางให้กับชาวบ้านรู้จักการอดออมเก็บไว้ใช้ในอนาคตเพื่อเป็นรากฐานที่ดีให้กับครอบครัวของสมาชิก

4.2 ผลที่เกิดจากการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุน พบว่า คณะกรรมการบริหารในการพิจารณาผู้กู้ โดยคณะกรรมการจะพิจารณาจากความสามารถในการประกอบอาชีพของสมาชิกที่ขอกู้ และ จะพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการที่สมาชิกจะขอกู้เป็นสิ่งสำคัญ

4.3 สมาชิกมีเงินลงทุนประกอบอาชีพ พบว่า สมาชิกที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้ จะนำเงินไปประกอบอาชีพตามความถนัดของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นการสร้างงาน ,สร้างรายได้ ให้กับสมาชิกและครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดอื่นๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจาก โครงการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง เช่น มีเงินมาหมุนเวียนในหมู่บ้าน ตัวบ่งชี้ที่ดีอยู่ในหมู่บ้านได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบัณฑิต เป็นต้น

5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทั้ง 5 ข้อพบว่า

5.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านจะต้องร่วมมือกันเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน โดยจะต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนและมีเงินฝากตั้งอยู่ใน

กองทุนและจะต้องเป็นผู้ถือหุ้นกองทุน ร่วมกันกำหนดกฎระเบียบของกองทุน มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาบริหารกองทุนแทนสมาชิก

5.1.2 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่า ในหมู่บ้านชาวบ้านมีการพึ่งพาตนเองได้ โดยไม่ต้องไปพึ่งพาอาศัยคนอื่น ในชุมชนมีการพึ่งพาอาศัยกันร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับปานกลาง

5.1.3 ระบบบริหารกองทุน พบว่า การบริหารกองทุนเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการซึ่งจะต้องศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาจัดการบริหารงานกองทุนให้มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบการดำเนินงานของสมาชิกและการบริหารเงิน

5.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ชาวบ้านมีการประกอบอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักแหล่ง มีงานที่จะสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว เป็นผลทำให้ชาวบ้านสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

5.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า ชาวบ้านในชุมชนมีความสามัคคีภายในหมู่บ้านปานกลาง ,มีกระบวนการเรียนรู้และร่วมกันแก้ปัญหาภายในหมู่บ้านในระดับปานกลาง ซึ่งมีแนวโน้มทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้จะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

5.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบว่า ชาวบ้านทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนและมีบุคคลจากหน่วยงานของภาครัฐเข้าร่วมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ โดยมี นายอำเภอ ,ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนา, พัฒนาการอำเภอ, ธนาคารออมสิน, และผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชน 7-9 คน ,ปลัด อ.บ.ต.,ผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีกองทุนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมาก่อนแล้วที่จะมีกองทุนหมู่บ้าน เช่นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มน้ำประปา

5.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. ชาวบ้านบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกองทุนเนื่องจากการได้รับการจัดสรรเงินกู้ของสมาชิกแต่ละคนไม่เท่ากัน
2. สมาชิกกู้เงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของกองทุน บางคนก็นำเงินไปชำระหนี้เจ้าหนี้รายทุน และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบกองทุนอย่างเคร่งครัด

3. ผู้นำชุมชนยังขาดคุณสมบัติความเป็นผู้นำ ,ขาดการดูแลเอาใจใส่กองทุนและไม่สามารถที่จะสร้างความสามัคคีภายในหมู่บ้าน ซึ่งจะมีแนวโน้มทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเป็นไปได้ยากขึ้น

5.3 การเกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้

1. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกกองทุน ที่ประกอบอาชีพคล้ายกันเพื่อเป็นการนำความรู้ที่แลกเปลี่ยนกันมาพัฒนาอาชีพของตนเองให้ได้ผลการดำเนินงานที่ดี
2. มีหน่วยงานจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้คำแนะนำหรือช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้กับสมาชิก

5.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

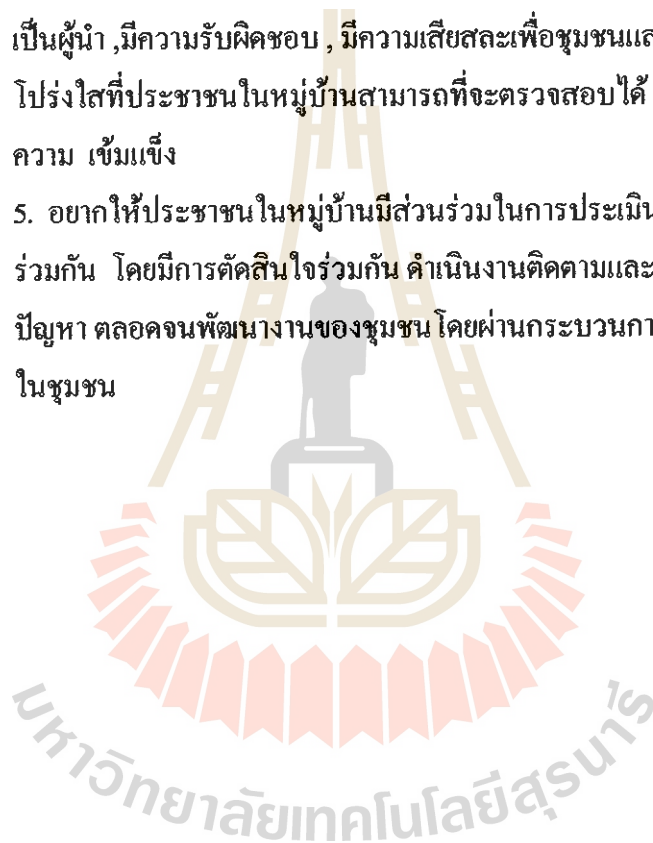
5.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พบว่า

1. คนในชุมชนเกิดความสามัคคี, มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนในชุมชนมีความ ซื่อสัตย์สุจริต, ชาวบ้านบ้านต้องไม่เป็นหนี้
2. ความพร้อมในเรื่องของกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน
3. มีการประหุรรับฟังความคิดเห็นกับสมาชิก
4. ชาวบ้านมีอาชีพที่มั่นคง สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้
5. มีการหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีการช่วยเหลือเด็ก สตรี และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
7. มีการตั้งกลุ่มองค์กร
8. ในหมู่บ้าน ไม่มีการแพร่ของยาเสพติด ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น
9. มีแผนงานชุมชน โดยสมาชิก
10. ต้องมีผู้นำที่มีความเข้มแข็ง, มีความเสียสละเพื่อหมู่บ้าน, มีคุณสมบัติการเป็นผู้นำ และสามารถนำพาชาวบ้านให้เกิดความรักใคร่สามัคคีกันภายในหมู่บ้านได้ ถึงจะสามารถนำพาให้หมู่บ้านไปสู่ความเข้มแข็งได้

5.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. ต้องเป็นชุมชนที่มีจิตสำนึกความเป็นชุมชน มีความรักดีต่อชุมชน, มีความรักและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ห่วงเห่น และมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวร่วมกัน

2. ต้องเป็นชุมชนที่มีสันติภาพ มีคนดีที่มีคุณภาพ , มีคุณธรรม , มีความ เสียสละ ต่อชุมชน
3. ต้องเป็นชุมชนที่มีความสามัคคีในชุมชน , ร่วมกันพัฒนาชุมชนของตน , มีความซื่อสัตย์ , มีคุณธรรม , หาความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาชุมชนและรวมกลุ่มให้ เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ตลอดจนการอยู่ร่วมกันของครอบครัว โดยพร้อมเพรียง และ ประองคองกัน ในครอบครัวและชุมชน
4. ประชาชนในท้องถิ่น ต้องการเลือกหรือกำหนดผู้นำชุมชนที่มีลักษณะความ เป็นผู้นำ , มีความรับผิดชอบ , มีความเสียสละเพื่อชุมชนและมีลักษณะที่เปิดกว้าง โปร่งใสที่ประชาชนในหมู่บ้านสามารถที่จะตรวจสอบได้ จะได้นำชุมชน ไปสู่ ความ เข้มแข็ง
5. อยากให้ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินสถานะการของชุมชน ร่วมกัน โดยมีการตัดสินใจร่วมกัน ดำเนินงานติดตามและประเมินผลการแก้ไข ปัญหา ตลอดจนพัฒนางานของชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคน ในชุมชน

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุป อภิปรายผล

1. สรุปผลการดำเนินการ

ผลการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน บ้านตลาดน้อยหน้า หมู่ที่ 18 ตำบล ปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา โดยภาพรวม ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลที่ประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการช่วยเหลือผู้ด้วย โอกาสในชุมชน ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก โดยให้ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันประชุมพิจารณาจัดตั้งกองทุนและทำการเลือกคณะกรรมการกองทุนขึ้นมาบริหารจัดการ โดยต้องการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน 15 คน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับคณะกรรมการแต่ละคนและให้ประชาชนในหมู่บ้านมาสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเพื่อต้องการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม โดยเงิน 1 ล้านบาทหมู่บ้านตลาดน้อยหน้าได้รับการจัดสรรเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2544 ได้ดำเนินการปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกได้กู้ยืมเป็นจำนวน 59 ราย เป็นจำนวนเงินรวม 985,665 บาทกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ร้อยละ 12 บาทต่อปี โดยมีหลากหลายสาขาอาชีพที่กู้ยืม เช่น ทำไร่ , ทำสวน , รับจ้าง , ค้าขาย , เลี้ยงวัวนม , อยู่ซ่อมรถ ซึ่งเงินกู้ที่สมาชิกได้รับไปส่วนใหญ่จะไปสนับสนุนหรือเสริมอาชีพเดิมที่ทำอยู่ก่อนแล้ว มีผลทำให้ประชาชนมีรายได้ สามารถเลี้ยงครอบครัว มีเงินจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าภายในหมู่บ้านทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินภายในหมู่บ้านซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก สำหรับการชำระคืนเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยได้กำหนดให้สมาชิกทำการชำระคืนเป็นรายปี ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่มีปัญหาแม้ว่าบางสาขาอาชีพที่ได้รับเงินกู้ยืมไปเช่น เกษตรกรที่ทำไร่ข้าวโพดจะได้รับผลกระทบจากภาวะฝนแล้งบ้างก็ตาม ซึ่งอาจจะทำให้ผู้กู้ต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบมาชำระคืนก็ตาม เพราะต้องการรักษาความน่าเชื่อถือ ความสัมพันธ์กับผู้ค้าประกัน และสิทธิที่สมาชิกจะได้กู้ยืมเพิ่มขึ้นจากครั้งก่อน

2. อภิปรายผลการดำเนินการ

2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน บ้านตลาดน้อยหน้า

1. การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านบ้านตลาดน้อยหน้า เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน โดยได้รับการแนะนำส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่รัฐบาลกำหนดและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านประชาชนในหมู่บ้าน ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในหมู่บ้าน ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มถึงความร่วมมือไม่ร่วมมือของคนใน ชุมชน

2. ระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านบ้านตลาดน้อยหน้ามีระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยมีการกำหนดคณะกรรมการบริหารกองทุน มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน

3. ศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทุนบ้านตลาดน้อยหน้า สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี, มีความซื่อสัตย์, ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน, ยกย่อง คนทำความดี, หาความรู้เพื่อเติมอยู่เสมอ, สมาชิกในชุมชนสามารถเลี้ยงตัวเองได้, มีผู้นำในชุมชนที่มีคุณธรรม, ครอบครัวมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดอง

4. การมีการเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง กองทุนหมู่บ้าน บ้านตลาดน้อยหน้าเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้อยู่เสมอ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นของสมาชิก

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลทางด้านบวกและด้านลบ

2.2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. ชาวบ้านทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและกำหนดกฎ ระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านตลาดน้อยหน้า
2. มีการรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน
3. กองทุนหมู่บ้านช่วยให้เกิดการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้ กับคนในชุมชนหรือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้าน

2.2.2 ปัจจัยทางด้านลบ

1. คนในชุมชนยังมีสภาพการเป็นลูกหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตร,สหกรณ์เพื่อการเกษตร และหนี้รายทุนนอกระบบซึ่งอัตราดอกเบี้ยนอกระบบค่อนข้างสูง ทำให้ชาวบ้านขาดเงินทุนหมุนเวียนเพราะเงินส่วนหนึ่งจะต้องนำไปชำระหนี้ ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น
2. ระยะเวลาคืนเงินกู้ 1 ปีอาจน้อยเกินไปสำหรับผู้กู้เงิน ไปลงทุนทำอาชีพที่จะต้องใช้ระยะเวลานาน หลายเดือนจึงจะเห็นผลสำเร็จ เช่น การทำไร่ , ทำสวน , เป็นต้น
3. ชาวบ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารเงินที่ตนเองได้กู้ยืมมาลงทุน บางรายนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน
4. จำนวนเงินที่สมาชิกได้กู้ยืมไปไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก

2.3 การองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

การมีกระบวนการการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองและหมู่บ้าน การสร้างศักยภาพของตนเองตลอดจนการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงของคนในชุมชน

2.4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

ชาวบ้านร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแสดงว่าทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยเริ่มจากปัญหาการทำมาหากินซึ่งเป็นปัญหาใกล้ตัวของประชาชน เมื่อเลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหาแล้วชาวบ้านลงมือปฏิบัติ มีการพัฒนาด้านการบริหารการจัดการกองทุนให้เหมาะสมกับกิจกรรมกองทุน โดยมีผู้นำและสมาชิกที่มีความรู้และมีความสามารถ มาทำหน้าที่ด้านการจัดการ

ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของชาวบ้านนั้นคือ การพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและเป็นองค์กรชุมชนที่มีการเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกัน, มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน, เอื้ออาทรต่อกัน มีความผูกพัน, ความปรารถนาดี, ความร่วมมือในชุมชนและยังเป็นการพัฒนาจิตสำนึกของคนในชุมชนต่อไปอย่างแน่นอนในอนาคต

2.5 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

2.5.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) เมื่อระยะเวลาผ่านไปในช่วงเวลาหนึ่งสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนไป ได้นำเงินที่กู้ยืมไปลงทุนในอาชีพตามความถนัดของแต่ละคนและยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวของตน

2.5.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) สมาชิกที่ไม่โอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่นๆ ก็สามารถมากู้ยืมเงินกองทุนไปประกอบอาชีพ ทำให้คนที่ไม่มีโอกาสได้มีอาชีพขึ้นมาทำให้มีรายได้และยังเป็นการช่วยลดปัญหาภายในชุมชน

2.5.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact) เงินกองทุน 1 ล้านบาททำให้คนใน หมู่บ้าน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีเงินจับจ่ายใช้สอยภายในหมู่บ้าน ทำให้เกิดกำลังซื้อภายในหมู่บ้าน ทำให้เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้น และยังเป็นรากฐานในเศรษฐกิจในระดับบนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ

ข้อที่ 1. ควรจะขยายระยะเวลาการคืนเงินกู้เพิ่ม เนื่องจาก โครงการบาง โครงการต้องใช้ระยะเวลา ในการดำเนินการ มากกว่า 1 ปี ถึงจะได้ผลผลิต เช่น โครงการเลี้ยงวัวนม เป็นต้น

ข้อที่ 2. การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิก ที่กำหนดไว้กฎระเบียบข้อบังคับ ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับเงินกู้ธนาคาร

ข้อที่ 3. ควรจะขยายระยะเวลาของคณะกรรมการในการบริหารจัดการจากเดิม 1 ปี เพิ่มเป็น 2 ปี เพราะการบริหารจัดการจะได้ต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อที่ 1. ควรมีการจัดฝึกอบรมให้แก่คณะกรรมการในเรื่องการทำบัญชีกองทุนให้กับคณะกรรมการ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ เพื่อคณะกรรมการจะได้นำไปปฏิบัติอย่างมีระบบมากยิ่งขึ้น

ข้อที่ 2. ควรมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานรัฐเข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำ ทางด้านการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อที่ 3. ควรจะมีการจัดสรรผลตอบแทนให้กับคณะกรรมการที่ทำงาน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ข้อที่ 4. ควรจัดสรรเงินทุนในการเริ่มดำเนินการของกองทุน

3.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจการรวมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ข้อที่ 1 สมาชิกกองทุนควรที่จะนำเงินกู้ ไปประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวของตนเอง

ข้อที่ 2 สมาชิกควรจะพิจารณาถึงทักษะและความถนัดของตนเองในอาชีพที่เราสนใจ เพื่อจะช่วยลดความผิดพลาด และความเสี่ยงที่จะเกิดจากการประกอบอาชีพนั้น

ข้อที่ 3. สมาชิกควรจะพิจารณาถึงเงินทุนของตนเอง ว่าเพียงพอกับอาชีพที่สมาชิก สนใจที่จะทำหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการกำหนดเงินทุนเริ่มแรกของสมาชิก

ข้อที่ 4 สมาชิกควรมีการพิจารณาความเป็นไปได้ของ โครงการที่สมาชิกจะลงทุนว่าคุ้มค่ากับเงินที่ได้ลงทุนไปหรือไม่

3.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

ข้อที่ 1. ควรจะมีการศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระยะยาวต่อไป เพื่อที่จะได้ทราบว่าในอนาคต โครงการกองทุนเป็นโครงการที่จริงจังหรือไม่จริงจังสำหรับชาวบ้าน

ข้อที่ 2. ควรจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง ทำอย่างไรให้โครงการกองทุนหมู่บ้านมีความยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท.
แบบสอบถามข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน. กรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย. 2543.

จำเนียร สุหลาย และ คนอื่น ๆ (2544). รวมบทความทางการประเมินโครงการ .
ศ.ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). รวมบทความทางการประเมินโครงการ .
(หน้า 223 – 229) พิมพ์ครั้งที่ 6 . จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย , สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ .

เจเลียว บุรีภักดี ศ.ดร.และคนอื่น ๆ (2545). ชุมวิชาการวิจัยชุมชน. (พิมพ์ครั้งที่ 1)
ไทย : บริษัท เอส. อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

เจเลียว บุรีภักดี ศ.ดร.และคนอื่น ๆ (2545). ชุมวิชาการนิพนธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 1)
ไทย : บริษัท เอส. อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

ณัฐพงศ์ ภัทรพงศ์ (2545). รายงานพิเศษ 5 ปี หลังวิกฤตเศรษฐกิจความอยู่ดีมีสุขของคน
ไทยและยังไม่กลับมา. [ออนไลน์] ได้จาก :<http://mcot.or.th/reports.php?id=8181>.

คุณการคำไทยหุด 4 ปี พาณิชย์เพ็งคิดศึกษา (2545). [ออนไลน์] ได้จาก
:[http:// thannews.th.com / 1 han 2000/1 /20/cotumn newsout.html](http://thannews.th.com/1han2000/1/20/cotumnnewsout.html).

นงลักษณ์ เดชะพิพงษ์ คณะทำงานกองทุนชุมชน . จุดเด่น จุดด้อย กทบ.
วารสารการศึกษานอกโรงเรียน . 2545 . หน้า 32 - 33.

พวงแก้ว ปรีชาอินพงษ์ และคนอื่น ๆ . สภาพแวดล้อมของคนไทย.
วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 2544 . หน้า 57 - 66.

ภาวิณีย์ เจริญยิ่ง .31 มกราคม 2545 . บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านอย่างก้าวที่ด้อยพื้นผ้า .
หนังสือพิมพ์. มติชนรายวัน. หน้า12.

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มติการจัดตั้ง และบริหาร
กองทุนฯ . แห่งชาติ พ.ศ. 2544.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2544. และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544.

วิจัย ชปท ตำรวจกองทุนหมู่บ้าน . (2545). นสพ. ประชาชาติธุรกิจ [ออนไลน์]
ได้จาก :[http:// rakbankerd.com / benny / 01-jam / village – fund / news_ detil . htm ? topic](http://rakbankerd.com/benny/01-jam/village-fund/news_detil.htm?topic).

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ กระทรวงศึกษาธิการ 4 มกราคม 2445 กองทุนหมู่บ้านฯ
กับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ: อีกบริบทหนึ่งของการกระทรวงศึกษาธิการ และทบวง
มหาวิทยาลัย งานเพื่อบ้านเมือง น.ส.พ. มติชนรายวัน. หน้า 18.

ส่งเสริม SMEs ผู้เศรษฐกิจชาติ (2545) [ออนไลน์] ได้จาก : <http://ismed.or.th/intro-ismed/quotation.html>.

สัมพันธ์ เศรษฐกิจ . 15 มกราคม 2545. การบริหารกองทุนเงินล้านในมีประสิทธิภาพ.
หนังสือพิมพ์ มติชนรายวัน . หน้า 6.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. คู่มือ
ประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. สำนักงานคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. กองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2544.

อุดม จรัสพันธุ์ และคนอื่น ๆ (2545) .ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา .
(พิมพ์ครั้งที่ 1) . ไทย : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทัศนทองการพิมพ์.